

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Hradci Králové rozhodl soudkyní JUDr. Janou Elou Klikovou ve věci

žalobkyně: **Výzkumný ústav včelařský, s.r.o.**, IČO 62968335
sídlem Dol 94, 252 66 Máslovice
zastoupený advokátkou JUDr. Ivanou Šlehoferovou
sídlem Seifertovo nám. 660, 278 01 Kralupy nad Vltavou

proti
žalované: **Lesy České republiky, s. p.**, IČO 42196451
sídlem Přemyslova 1106/19, 501 68 Hradec Králové

vedlejší účastník: **Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group**,
IČO 63998530, sídlem Pobřežní 665/23, 186 00 Praha 8

o zaplacení částky 518 585,47 Kč s příslušenstvím, mezitímním rozsudkem

takto:

I. Žaloba je co do základu důvodná.

II. O výši nároku a nákladech řízení bude rozhodnuto v konečném rozsudku.

Odůvodnění:

1. Návrhem došlým soudu dne 30. 11. 2022 se žalobkyně domáhala po žalované zaplacení částky 518 585,47 Kč z titulu náhrady škody způsobené pádem stromu. Žalobu odůvodnila tím, že dne [REDACTED] 2021 v [REDACTED] hodin došlo k pádu stromu – jasanu – původně stojícího (rostoucího) na pozemku p.č. [REDACTED] o výměře [REDACTED] m² (lesní pozemek), zaps. na LV č. [REDACTED]

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

pro k.ú. [REDAKCE] ve vlastnictví státu ČR, když právo hospodařit s tímto pozemkem má žalovaná. Strom spadl na vedení vysokého napětí v těsné blízkosti trafostanice umístěné na pozemku p.č. [REDAKCE] v k.ú. [REDAKCE] na LV č. [REDAKCE] ve vlastnictví žalobkyně a způsobil škodu na majetku žalobkyně, konkrétně strom svým pádem přímo strhl vedení vysokého napětí, zničil transformátor a poškodil sloupy a další příslušenství trafostanice. V bezprostřední příčinné souvislosti tak došlo k přerušení dodávky el. energie do všech provozních i obytných nemovitostí ve vlastnictví žalobkyně vč. objektu přívozu ve vlastnictví obce [REDAKCE], když provozovatelem je žalobkyně. Na místo škodné události byla povolána jednotka Hasičského záchranného sboru a spol. ČEZ Distribuce a.s. za účelem zajištění bezpečnosti a odklizení spadlého stromu. Strom svým pádem způsobil žalobkyni celkovou škodu ve výši 518 585,47 Kč sestávající z nákladů v částce 290 396,37 Kč na zajištění náhradního zdroje el. energie po dobu oprav a zajištění chodu přívozu přes řeku [REDAKCE] a okolních obytných budov, v částce 119 790 Kč za účelem pořízení náhradního repasovaného transformátoru, v částce 75 576,60 Kč za účelem opravy a instalace transformátoru, v částce 4 174,50 Kč za účelem zapůjčení a práce plošiny k zajištění trafostanice proti zřícení, v částce 4 840 Kč za účelem montážní práce – zajištění trafostanice proti zřícení, v částce 5 808 Kč za účelem opravy trafostanice, sejmutí zničeného transformátoru a v částce 18 000 Kč za účelem opravy poškozených střech stodoly a budovy ve vlastnictví žalobkyně (krytina a hromosvody). Škodu způsobil strom pádem. Žalovaná je osobou vykonávající dohled nad předmětným stromem i uživatelem místa, kde strom rostl. Žalovaná je nositelem objektivní odpovědnosti za škodu. Příčinná souvislost je dána, neboť pád stromu je jedinou příčinou vzniku škody žalobkyně. Svou odpovědnost však žalovaná opakovaně odmítá, a to přes opakované výzvy k náhradě škody žalobkyni. Žalobkyně má za to, že žalovaná zanedbala svůj dohled nad spadlým stromem. Žalobkyně opakovaně urgovala jak současného revírníka pana [REDAKCE], tak předchozího revírníka pana [REDAKCE]. V místě pádu stromu žalovaná dohled dlouhodobě zanedbává. I přes upozornění žalobkyně na špatný stav stromů trvalo jejich odstranění dlouhé měsíce či roky. Žalovaná však žalobkyni sdělovala, že nemá dostatek personálu na zajištění náležitého dohledu, to ji však odpovědnosti nezbavuje. Sám revírník žalobkyni sdělil, že všechny jasanů trpí houbovou chorobou, a proto padají. Tento fakt lze pozorovat i dále od areálu provozovny žalobkyně podél příjezdové komunikace, kde každoročně spadne několik jasanů, a to pouze vlivem gravitace. Nutno dále podotknout, že podobná situace nastala již cca před 10 lety na stejném místě, kdy stromy spadly přímo na sloup vysokého napětí. Žalovaná měla aktivně vykonat dohled za účelem zjištění stavu stromů a konat k odvrácení škody. Žalobkyně si nechala zpracovat odborné posouzení spadlého stromu [REDAKCE]. Z jeho závěrů plyne, že spadlý strom byl zasažen dřevní houbou – Dřevomorem kořenovým, který způsobuje ztrátu stability stromu a vyvrácení od kořene, přičemž však škodě šlo zabránit tahovými zkouškami a následným pokácením.

2. Žalovaná s žalobou nesouhlasila a uvedla, že stav lesního porostu v daném místě pravidelně důkladně kontroluje a jsou zde prováděny potřebné těžební zásahy. Spadlý strom byl plně olistěný a nevykazoval žádné známky viditelného poškození ani poškození biotickými činiteli. Napadení kořenového systému nebylo možno vizuálním způsobem zjistit. Vzniku škody tedy nemohlo být žalovanou zabráněno ani nemohla být škoda objektivně odvrácena, a to ani při vynaložení veškerého úsilí ze strany žalované. I pokud by žalovaná provedla kontrolní šetření v místě události den před pádem stromu, předně strom by byl vyhodnocen jako zcela zdravý a jeho mýcení by nebylo zadáno. K pádu stromu navíc došlo za velmi intenzivní bouřky. Panující nepříznivé povětrnostní podmínky bezprostředně způsobilý pád stromu, což vyplývá ze zprávy Českého hydrometeorologického ústavu. Pokud se v okolí hranice pozemku žalobkyně a žalované nacházely suché stromy, byly vždy závčas odstraněny a žalobkyni žádnou škodu nezpůsobil. Vykáceny ovšem mohou být pouze stromy, u kterých jsou viditelné známky poškození. Žalobkyně opakovaně žalovanou vyzývala k odstranění stromů nakloněných nad

silnici, avšak nikdy se nejednalo o suché nebo poškozené nebo nemocné stromy. Nepostačuje pouze hypotetická možnost, že určitý strom by v případě pádu mohl zasáhnout silnici. Pokud jde o posouzení spadlého stromu vypracovaného [REDACTED], [REDACTED], pak není zřejmé, z jakých podkladů posouzení vychází, když fotografie nejsou čitelné. Napadení stromů houbovou chorobou nejsou důkazem toho, že žalovaná porušila svou povinnost. V daném případě strom nevykazoval žádné konkrétní defekty či vlastnosti, které by mohly vést ke vzniku škodní události a nebyl důvod pro jeho odstranění.

3. Vedlejší účastník na straně žalované navrhl zamítnutí žaloby, když žalovaná náležitý dohled nezanedbala, napadení křenového systému stromu nebylo možné zjistit a k pádu stromu došlo za intenzivní bouřky. Tahové zkoušky stromu navrhované [REDACTED]. [REDACTED] v odborném vyjádření se v lesnictví nepoužívají.
4. Důkazy žalované čl. 13 – 16.
5. Ze zprávy Českého hydrometeorologického ústavu ze dne 10. 1. 2023 vypracovaného na žádost žalované soud zjistil, že dne [REDACTED] 2021 postupovalo přes naše území k východu zvlněné frontální rozhraní s výskytem četných přeháněk i bouřek a převážně západním větrem do 10 m/s. Vzhledem k synoptické situaci nelze vyloučit v okolí [REDACTED] náraz větru přesahující 21 m/s.
6. Z odborného vyjádření – posouzení spadlého stromu vypracovaného [REDACTED]. [REDACTED] dne 4. 11. 2022 soud zjistil, že z předložených fotografií je zřejmé, že spadlý strom byl Jasan ztepilý, který rostl na okraji lesního porostu. Z fotografií je zřejmé, že strom byl napaden dřevní houbou – Dřevomorem kořenovým. Strom se nacházel na okraji lesa v těsné blízkosti komunikace, která slouží jako jediný přístup k nedalekému přívozu jako přístup k provozu Výzkumného ústavu včelařského s.r.o. Vzhledem k této skutečnosti měl hospodář lesa zajistit bezpečnost provozu. Zajištění bezpečnosti se mohlo docílit více způsoby, a to kácením rizikových stromů, které byly v náklonu nad komunikací nebo provedením tahových zkoušek stromů a tím určení provozní bezpečnosti stromů. K této události nemuselo dojít.
7. Z e-mailové komunikace jednatele žalobkyně adresované revírníkovi žalované [REDACTED] dne 13. 5. 2019 soud zjistil, že jednatel žalobkyně se na [REDACTED]. [REDACTED] obrací s prosbou o odstranění stromu, který se nachází pár metrů nad silnicí a již asi rok je označen oranžovou reflexní tečkou. Pisatel uvádí, že hrozí pád stromu na objekt a vedení vysokého napětí, což se už v minulosti stalo.
8. Ze zprávy o vzniku události vypracované Hasičským záchranným sborem Středočeského kraje – územní odbor [REDACTED] dne 13. 7. 2021 soud zjistil, že dne [REDACTED] 2021 v [REDACTED] hodin byla ohlášena událost – pád stromu do drátů vysokého napětí. Na místě zasahoval hasičský záchranný sbor, který mimo jiné zabezpečil prostor proti úrazu elektrickým proudem a zajistil odpojení elektriny technikem ČEZ.
9. Z výzvy ze dne 9. 9. 2002 bylo zjištěno, že právní zástupkyně žalobkyně vyzvala žalovanou k náhradě škody způsobené spadlým stromem.
10. Z fotografie na čísle listu 52 – 66 soud zjistil, že spadlý strom se nacházel ve stráni nad silnicí porostů, v němž se k 12. 2. 2023 nachází více označených stromů. Ke dni 17. 3. 2023 a 19. 3. 2023 jsou původně označené stromy odznačeny – zelená barva přetřená na hnědou. Na fotografii na čísle listu 64 ze dne 19. 3. 2023 je zachycena lokalita pádu stromu s vyznačením pařezu a směru pádu stromu. Na fotografii se nachází lesní porost s některými stromy v náklonu nad komunikací. Na fotografii na čísle listu 65 je patrné, že vnitřek stromu je napaden houbovou chorobou. Podle žalobce se jedná o fotografii spadlého stromu.
11. Žalovaná předložila soudu smlouvy na samovýrobu v dané lokalitě v období roku 2021, které jsou založeny na čísle listu 67 – 75.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

12. Ze svědecké výpovědi svědka [REDAKCE] bylo zjištěno, že je zaměstnancem žalované na pozici revírníka. Náplní jeho práce je dohlížet na zdravotní stav stromů. Strom určený ke kácení označí značkovacím sprejem, na menší strom se dávají 2 značky a na větší strom 3 – 4 značky. Upozornění ze strany žalobkyně na nebezpečné stromy bylo z roku 2019 a na základě toho upozornění byly některé stromy odstraněny. Jednalo se o stromy, které byly již předtím označeny. Podle svědka nelze dohledat, jak dlouho byly stromy označeny, než došlo k jejich pokácení. Na strom, který spadl, nikdo neupozorňoval a ani nebyl označen, evidence označených stromů neexistuje. U samovýroby se eviduje pouze druh stromů, jejich počet a kubíky. Svědek k fotografii na čísle listu 58 z 17. 3. 2023 uvedl, že na těchto stromech byla označena nahodilá těžba, k níž se z organizačních důvodů přistoupilo až v červnu, kdy stromy byly olistěné a revírník zjistil, že není třeba je kácet. Proto původní značky přetřel hnědou barvou. Tyto stromy na místě stojí dodnes a nevykazují známky napadení. Při kontrolách lesních porostů označuje stromy, které mají prasklinu, suché větve nebo jsou napadeny houbou chorobou a dále záleží na tom, zda je strom v porostu či naopak v blízkosti silnice. Větší pozornost věnuje rizikovým oblastem kolem silnice, kde kontroluje každý strom, ale dále v lese to není možné. Tahové zkoušky se v lesním porostu nedělají. Stromy kontroluje zrakem. Není možné v dané lokalitě vykácet pás stromů podél silnice, neboť lesní porost má půdu – ochrannou funkci. Lokalita, v níž spadl strom, se nachází v ochranném pásmu přírodní rezervace [REDAKCE], kde se provádí pouze nahodilá těžba. Pokud by daná lokalita v ochranném pásmu přírodní rezervace nebyla, postupoval by při dohledu stejně. V případě, že strom je označen, osloví zájemce o samovýrobu a podepíše s ním smlouvu na samovýrobu. V předmětné lokalitě uzavíral za rok 2022 cca 10 – 15 smluv. Pokud se jedná o fotografie, na níž jsou původně označené stromy přetřeny hnědou barvou, tak stromy označoval v době, kdy nebyly v plném listu a nebyl si jistý jejich stavem. Jednalo se o akáty a pajasany, když je potom viděl olistěné, rozhodl se je nepokácet.
13. Ze znaleckého posudku soudního znalce Ing. Jaroslava Kolaříka, Ph.D. ze dne 6. 1. 2004 bylo zjištěno, že spadlý strom byl Jasan ztepilý. Strom před pádem vykazoval smíšený stav. Pokud jde o fyziologickou vitalitu, pak byl ve vitálním stavu bez jasných znaků poklesu fyziologických aktivit. V blízkosti daného místa byla ovšem zaznamenána přítomnost několika suchých a odumírajících stromů, včetně stromů stejného druhu, což může naznačovat, že jasanů v této oblasti mohou být postiženy chřadnutím jasanů. Z hlediska mechanické integrity, tedy zdravotního stavu, byl stav stromu významně zhoršený. Tento zhoršený stav byl indikován především výskytem dutiny na kmene stromu. Další prohlídka po pádu stromu odhalila masivně rozložený kořenový systém, což bylo způsobeno dlouhodobou aktivitou dřevních hub – Dřevomorem kořenovým. Dutina stromu se nacházela vysoko na kmene, což mohlo komplikovat její snadné zpozorování předběžné kontrole. Vzhledem k rozsahu defektu je pravděpodobné, že na kmene stromu byly patrné i další doprovodné symptomy, které by měly být evidované při vizuální kontrole. Mechanická integrita kmene stromu, konkrétně rozsah interní dutiny uvnitř kmene, mohla být určena i s využitím základních diagnostických metod – poklep po kmene gumovou paličkou. Pro řádný dohled nad stavem porostů v exponovaných lokalitách, jako jsou okolí vedení vysokého napětí nebo cyklostezek je nezbytné provádět intenzivnější a cílené kontroly, a to v souladu s pokyny Lesů ČR prevenci škod z roku 2012. Ačkoliv přímá vizuální indikace dekompozice kořenového systému možná nebyla patrná, pak celkově zhoršený stav stromů měl vést ke zvýšené pozornosti a pravděpodobně k realizaci dalších detailnějších průzkumů stavu stromů v dopadové vzdálenosti od významných cílů pádu. Přítomnost patrných symptomů a zhoršený stav jasanu v širší lokalitě měl být signálem pro intenzivnější sledování a vyšetření také předmětného stromu. Primární příčina pádu stromu tedy dekompozice kořenového systému nemusela být nezbytně zřejmá při běžném vizuálním průzkumu. Příčina pádu stromu byla způsobena kombinací dvou hlavních faktorů, a to destabilizací kořenového

systému a dále externí zátěží způsobené vanutím silného větru. Výsledkem byl vývrát stromu v důsledku kombinace oslabení stromu aktivitou dřevních hub a mechanického tlaku způsobeného silným větrem. Je vysoce pravděpodobné, že strom napadený houbovou chorobou a již do značné míry vyhnílý, mohl vykazovat známky poškození, jako jsou plodnice houby před svým pádem. V případě Dřevomoru kořenového je typické, že se na bázi kmene stromu objevují jeho plodnice, které jsou nenápadné a přiléhají k povrchu kmene a mají černou barvu. Pro jejich identifikaci je nutný detailní průzkum. Vnější známky napadení houbovou chorobou mohly být bez důkladného průzkumu přehlédnuty nebo nedostatečně rozpoznány. Obecný zdravotní stav jasanů v podobných podmínkách je ovlivněn především dlouhodobým výskytem chřadnutí jasanu, což je způsobeno houbou *Hymenoscypus fraxineus*, která má značný dopad na zdravotní stav a vitalitu jasanů. Chřadnutí jasanů je běžné v mnoha okresech včetně okresu Praha východ. Materiály z dané lokality uvedené ve spisu naznačují, že symptomy tohoto onemocnění jsou zde patrné. Infikované jasanové stromy vykazují symptomy jako zažloutnutí a opadávání listů, odumírání větví a v konečném stadiu úhyn stromu. V důsledku primárního napadení chřadnutím jsou jasanové stromy často sekundárně kolonizovány dřevními houbami. Tyto houby, zvláště ty, které se specializují na dekompozici kořenového systému, mohou dále zhoršovat stav stromů a přispívat k jejich oslabení a konečnému pádu. Pro určení, zda strom trpí kořenovou chorobou či jinými zdravotními problémy lze použít metodu vizuální inspekce, poklepový test, akustická tomografie či tahové zkoušky. Současný dohled nad dvou tisíci hektary lesa, prováděný pouze jedním revírníkem, má svá omezení, nicméně v oblastech blízko citlivé infrastruktury je nezbytné provádět detailnější a častější kontroly, včetně intenzivnější realizace sanačních zásahů. V případě, že dohled odhalí zdravotně narušené stromy, které hrozí pádem, je nutné tyto stromy rychle odstranit, obvykle do 10 dnů od zjištění. Pokud to není možné, pak je třeba ohraničit nebezpečný prostor. Vzhledem k rozsahu území a omezeným možnostem jednoho revírníka je nutné zvážit, zda současný dohled stačí k odhalení všech potencionálních rizik, zejména v oblastech, kde pád stromu může způsobit škodu na majetku či ohrozit bezpečnost osob. Ani na základě informací o situaci se zdá, že dohled nad dotčeným stromem mohl být nedostatečný, zejména pokud jde o následující aspekty: pokud strom vykazoval před pádem známky poškození, jako například dekompozice kořenového systému či přítomnost plodnic dřevomoru, mělo to být indikací k detailnějšímu průzkumu. Vzhledem k tomu, že strom se nacházel v blízkosti infrastruktury bylo by vhodné, aby byl dohled nad takovým stromem prováděn častěji a detailněji. Pokud tyto kontrolní činnosti byly prováděny pouze zběžně a bez patřičného systému, může tento fakt být považován za nedostatečný dohled. Pokud kontroly nebyly prováděny dostatečně často či důkladně zejména vzhledem k rizikovému umístění a předchozím známkami poškození stromu může to být považováno za zanedbání dohledu ze strany odpovědných osob. Je třeba, aby dohled revírníka byl prováděn systematicky a s důrazem na oblasti s vyšším rizikem. Předmětný strom trpěl v době svého pádu chorobou – masivní dekompozicí způsobenou aktivitou dřevních hub specificky Dřevomorem kořenovým, tato houbová infekce vedla k destabilizaci kořenového systému stromu, což bylo primární příčinou jeho pádu. Tato choroba se nemusela výrazně projevit na vitalitě stromu. V rámci běžné kontroly by přítomnost dutin nebo poškození uvnitř kmene mohlo odhalit použití základních diagnostických nástrojů, jako je poklepová palička. Detailní průzkum báze kmene by byl klíčový pro identifikaci houbové infekce. V tomto případě i přes možnou absenci zjevných symptomů na vitalitě stromu mohly být klíčové indikace poškození identifikovány prostřednictvím specifických diagnostických přístupů. Pro jednoznačné rozpoznání této choroby je často nutné použít kombinaci metod, včetně detailních vizuálních kontrol, poklepových testů a možná i pokročilejších diagnostických technik jako je tomografie nebo rezistografie. Vizuální inspekce sama o sobě může být nedostatečná k úplnému a spolehlivému posouzení přítomnosti a rozsahu této choroby a zůstává určitý stupeň nejistoty ve vyhodnocení, zda byly příznaky choroby vizuálně rozpoznatelné a bylo možné stav stromu řádně zhodnotit pouze na základě vizuální

inspekce. Jasany jsou náchylné k chorobě chřadnutí jasanů způsobené houbou. Předmětný strom trpěl v době svého pádu chorobou, která přímo přispěla k jeho pádu – masivní dekompozice způsobena aktivitou dřevních hub, specificky Dřevomorem kořenovým. Při běžné kontrole se choroba stromu mohla projevovat nenápadně nebo zůstat nerozpoznána. Tato houbová infekce se primárně soustřeďuje na kořenový systém a spodní část kmene, což může komplikovat vizuální rozpoznání. Plodnice jsou sice nenápadné, ovšem při detailním průzkumu báze kmene nebo kořenového systému jsou viditelné. Použití poklepového testu by umožnilo detekovat změny ve struktuře dřeva, což je typickým znakem interního poškození stromu houbou. Použití kombinace metod by poskytlo lepší přehled o zdravotním stavu stromu a potvrdilo by přítomnost choroby, která mohla být příčinou pádu stromu.

14. Soudní znalec v rámci svého výslechu stvrdil závěry znaleckého posudku a dále uvedl, že jasan se vyznačuje ve zvýšené míře problémy s kolonizací kořenového systému dřevními houbami. Pokud se oslabené stromy vyskytují v blízkosti infrastruktury, je vhodné využít sofistikovanější kontrolní mechanismy než pouze vizuální kontrolu, a to například poklepovou paličku. Pokud jde o praxi označování a „odznačování“ stromů, je třeba rozlišovat mezi vitalitou stromu a jeho mechanickou integritou. I strom, který je plně vitální, může být v havarijním stavu. Pokud je v zimě označen strom například kvůli patrným výletovým otvorům ptáků, pak není důvod, aby pokud se v létě olistí, byl odoznačen, to je chybný přístup. Podle směrnice Lesů ČR po zjištění rizikového stromu by tento měl být odstraněn do 10 dnů. Jediná smysluplná akce je odstranění odumřelých stromů v dopadové vzdálenosti od cyklostezek silnic a podobně. Není v pořádku, pokud je strom označen a setrvává na místě další několik let. U suchých stromů se to řeší vytvořením torza v bezpečné výšce. Dvě příčiny pádu stromu od sebe nelze oddělit ani posoudit, která z nich měla větší význam pro pád stromu. Symptomy na předmětném stromě byly přítomny již v roce 2019 (tento názor soudní znalec zaujal na základě fotodokumentace z aplikace Google mapy, která mu byla předložena při výslechu, kdy se podle znalce jedná o výletové otvory ptáků). Tyto symptomy byly vizuálně rozpoznatelné i bez poklepu gumovou paličkou, který by ukázal pouze jejich rozsah.
15. Žalovaná předložila soudu vyjádření Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů v Brandýse nad Labem ze dne 4. 6. 2024, v němž je popsána běžná lesnická praxe při identifikaci houbového škodlivého činitele na stromě, která probíhá vizuálním posouzením ze země. Dále se ústav vyjadřuje k tomu, že poklep gumovou paličkou se používá v arboristice, nikoliv v lesním porostu, stejně tak tahové zkoušky. Běžná kontrola zdravotního stavu stromu v podmínkách lesnického provozu probíhá metodou vizuálního posouzení ze země.
16. Žalovaná dále předložila tabulku kontrol, přehled smluv na samovýrobu a výpisy z lesní hospodářské evidence. Uvedené důkazy jsou v soudním spisu založeny na čl. 13 – 16, nicméně jejich obsah nemá dostatečnou vypovídací hodnotu z hlediska soudního dokazování.
17. Žalobkyně závěrem navrhl, aby soud žalobě vyhověl, neboť stromy se nacházely v blízkosti infrastruktury a dohled měl být intenzivnější, jak v četnosti, tak v pečlivosti, obzvláště za situace, kdy v minulosti k pádu stromu již došlo.
18. Žalovaná závěrem navrhl zamítnutí žaloby. Uvedla, že záběry z aplikace Google maps předložené soudnímu znalci nebyly ztotožněny s konkrétním spadlým stromem. Tmavá skvrna na snímku nemusí být výletový otvor ptáků, ale může to být nezarostlý suk po spadlé větvi. Náhrada škody není koncipována jako absolutní odpovědnost. Bylo prokázáno, že Jasan ztepilý byl statný, plně olistěný a nejevil vizuální známky poškození. Dále bylo prokázáno, že strom spadl v bezprostřední souvislosti s intenzivní bouřkou a silným větrem. Choroba kořenového systému byla skrytá a nebylo možné ji odhalit. V podmínkách lesnického provozu nejsou podle odborného vyjádření Ústavu pro hospodářskou úpravu lesa známy metody identifikace

napadení stromu Dřevomorem kořenovým. Od vlastníka lesa nelze rozumně požadovat v rámci výkonu běžné kontroly aplikaci tahových zkoušek ani poklepu gumovou paličkou.

19. Vedlejší účastník závěrem navrhl zamítnutí žaloby. K pádu stromu došlo za velmi intenzivní bouřky. Choroba kořenového systému byla skrytá a nebylo možné ji odhalit. Přehledem nahodilých těžeb, přehledem kontrol porostu a výpisy z lesní hospodářské evidence, výpisy z knihy jízd revírnicka a smlouvami na samovýrobu bylo prokázáno, že žalovaná nezanedbala náležitý dohled.
20. Na základě provedeného dokazování soud učinil následující závěr o skutkovém stavu. Dne [REDACTED] 2021 v [REDACTED] hodin došlo k pádu stromu – Jasanu ztepilého – rostoucího na pozemku parc. č. [REDACTED], lesní porost v k. ú. [REDACTED] ve vlastnictví České republiky, na němž má právo hospodaření žalovaná. Strom spadl na pozemek žalobkyně, kde poškodil vedení vysokého napětí. Podle znaleckého posudku trpěl strom houbovou chorobou – Dřevomorem kořenovým, která způsobila dekompozici kořenového systému, což bylo jednou ze dvou příčin pádu stromu. Druhou příčinou byla externí zátěž způsobená vanutím silného větru. Žalovaná prováděla v dané lokalitě pouze vizuální kontroly a nepoužila jiných diagnostických metod – poklepu gumovou paličkou či tahové zkoušky, ačkoli vizuální kontrola nemusí být u jasanu dostatečná z hlediska zjištění zdravotního stavu stromu, který se nacházel v dopadové vzdálenosti od infrastruktury a roste v lokalitě, kde jasan trpí chorobou chřadnutí jasanů. Již v minulosti došlo v dané lokalitě k pádu stromu a v roce 2019 byla žalovaná upozorněna na jiný suchý strom hrozící pádem, který byl po několika měsících odstraněn. V okolí se i po selhání stromu nacházely odumírající či suché stromy. Žalovaná v řízení neprokázala, že náležitý dohled nad stromem nezanedbala.
21. Podle § 2910 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.
22. Podle § 2937 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku způsobí-li škodu věc sama od sebe, nahradí škodu ten, kdo nad věcí měl mít dohled; nelze-li takovou osobu jinak určit, platí, že jí je vlastník věci. Kdo prokáže, že náležitý dohled nezanedbával, zproští se povinnosti k náhradě.
23. Podle § 152 odst. 2 o.s.ř. rozsudkem má být rozhodnuto o celé projednávané věci. Jestliže to však je účelné, může soud rozsudkem rozhodnout nejdříve jen o její části nebo jen o jejím základu.
24. Podle § 4 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., lesního zákona, pokud jde o lesy ve vlastnictví státu (dále jen "státní lesy"), vztahují se práva a povinnosti vlastníka lesa podle tohoto zákona na právnickou osobu, které je svěřeno nakládání s těmito lesy, pokud tento zákon nestanoví jinak.
25. Na základě provedeného dokazování soud získal dostatek podkladů pro rozhodnutí mezitímním rozsudkem, kterým soud rozhoduje pouze o základu nároku, nikoliv o jeho výši. V řízení byl zpracován znalecký posudek soudního znalce z oboru ochrana přírody, hodnocení stavu a návrh technologie, ošetření stromů a diagnostika provozní bezpečnosti stromů Ing. Kolaříka. Znalecký posudek je pak v souladu s odborným vyjádřením [REDACTED]. [REDACTED]. Předmětný strom byl Jasan ztepilý, který rostl v zalesněném svahu nad příjezdovou komunikací vedoucí k budově žalobkyně. Podle soudního znalce mají jasan v předmětné lokalitě symptomy choroby chřadnutí jasanů a zhoršený stav jasanů v lokalitě měl být signálem po intenzivnější sledování a vyšetření i předmětného stromu. Předmětný strom byl napaden další houbovou chorobou – Dřevomorem kořenovým, v důsledku, níž měl masivně rozložený kořenový systém. Toto poškození kořenového systému stromu nemuselo být vizuálně rozpoznatelné při zběžné prohlídce, ale bylo by zjištěné při podrobnější kontrole za použití dalších metod posouzení. Žalovaná, která je odborníkem v oblasti lesního hospodářství, musela být známa jednak skutečnost, že jasan v dané lokalitě trpí chřadnutím jasanů a dále i to, že takto oslabené stromy jsou napadány dřevní houbou Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

– Dřevomorem kořenovým. Za této situace je pro kvalifikaci dohledu žalované jako náležité, nezbytné využití i jiných metod popsaných soudním znalcem, než je pouze vizuální kontrola stromů ze země. Tato detailnější kontrola s využitím dalších metod (poklepová palička nebo tahové zkoušky) by měly být standardem v lokalitách, kde stromy rostou v dopadové vzdálenosti od infrastruktury, tedy kde v důsledku jejich pádu hrozí škoda na majetku či zdraví osob. Takový způsob výkonu dohledu je pak vyžadován i podle vlastního interního pokynu žalované, která stanoví povinnost vyhledávat zdravotně narušené stromy, zejména ty, které rostou v dopadové vzdálenosti od frekventovaných míst a bezodkladně je odstraňovat. S ohledem na to, že žalované je známo, že jasanů v dané lokalitě trpí chřadnutím jasanů, pak v místě, kde hrozí jejich pád na komunikaci či vedení vysokého napětí, by měl být dohled obzvláště pečlivý, a to i s využitím jiných pokročilejších metod než jen pouhá vizuální kontrola stromu ze země. Skutečnost, že žalobkyně upozorňovala žalovanou v roce 2019 na suchý strom, který byl nakloněn a hrozil jeho pád na vedení vysokého napětí, když žalovaná tento strom ponechala na místě po dobu několika měsíců a odstranila ho až po upozornění žalobkyně, nesvědčí o tom, že dohled nad lesním porostem v dané lokalitě byl náležitý. Soud tedy uzavírá, že žalovaná v řízení neprokázala, že náležitý dohled nad stromem nezanedbala a z tohoto důvodu za škodu způsobenou pádem stromu odpovídá. Žaloba je z těchto důvodů co do základu důvodná.

26.O výši nároku a o nákladech řízení bude rozhodnuto v konečném rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Hradci Králové prostřednictvím soudu zdejšího.

Hradec Králové 17. října 2024

JUDr. Jana Ela Kliková v. r.
soudkyně